

Radosław Botev
Tłumacz przysięgły języka niemieckiego
ul. Uznamska 10 m. 1
03-699 Warszawa

Warszawa, dnia 20 listopada 2012 r.

Do:
Minister Sprawiedliwości RP
Jarosław Gowin
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Korzystając z uprawnień przysługujących mi na mocy przepisów działu VIII kodeksu postępowania administracyjnego przedstawiam w formie wniosku propozycje zmian legislacyjnych mających na celu ułatwienie mi wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego.

Po pierwsze – postuluję wprowadzenie przepisów nakazujących podmiotom wymienionym w art. 15 ustawy dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. z 2004 r. nr 273, poz. 2702 z późn. zm.) udostępnianie tłumaczowi przysięgłemu akt sprawy, w której tłumacz ten został powołany do wykonania czynności.

Uzasadnienie: W obecnym stanie prawnym udostępnienie tłumaczowi akt sprawy przed wykonaniem tłumaczenia uzależnione jest od wyrażenia na to zgody przez organ prowadzący dane postępowanie. W praktyce oznacza to często konieczność składania pisemnego wniosku w tej sprawie przez tłumacza, a następnie jego rozpatrywanie przez organ, co zabiera cenny czas tak tłumacza, jak i organu. Nadto nierzadko tłumacz spotyka się z odmową udostępniania akt, wynikającą – jak sądzę – z nieznamomości specyfiki zawodu tłumacza przysięgłego przez osobę wydającą taką decyzję. Zaznajomienie się tłumacza z zawartym w aktach szerokim kontekstem sprawy jest często warunkiem wywiązania się tłumacza z obowiązku wykonania tłumaczenia ze szczególną starannością (art. 14 pkt. 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego), a niekiedy nawet w ogóle warunkiem wykonania tłumaczenia poprawnego merytorycznie i zgodnego z zasadami translatoryki. Osoby podejmujące obecnie decyzję w sprawie udostępnienia tłumaczowi akt (sędziowie, prokuratorzy itp.) – jako że same nie są tłumaczami – często nie potrafią natomiast prawidłowo ocenić przydatności akt w pracy tłumacza, dlatego zasadne wydaje się uregulowanie kwestii udostępniania akt przez ustawodawcę. Dzięki przyznaniu tłumaczowi przysięgłemu prawa dostępu do akt na równi ze stronami postępowania tłumacz mógłby otrzymać akta bezpośrednio w sekretariacie lub czytelnicy danego organu na podstawie samego tylko powołania go do sprawy. Nie tylko odciążałoby to organ ze względu na brak konieczności rozpatrywania wniosku w tej sprawie, ale też – ze względu na brak możliwości odmowy udostępnienia akt – przyczyniłoby się do wzrostu rzetelności tłumaczeń wykonywanych na zlecenie organów państwowych, a przez to lepiej zabezpieczałoby prawo obywateli do rzetelnego postępowania przed tymi organami.

Po drugie – postuluję zmianę treści art. 18 ust. 2 zdanie 2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w ten sposób, aby oprócz stwierdzenia, że tłumaczenie lub odpis sporządzono z oryginału, tłumaczenia lub odpisu, istniała także możliwość określenia, że tłumaczenie lub odpis tłumacz wykonał z tekstu niesygnowanego.

Uzasadnienie: Obecna regulacja prawna opiera się na błędnym założeniu, że tłumacz przysięgły tłumaczy jedynie dokumenty podpisane, względnie opatrzone pieczęcią, tudzież dokumenty elektroniczne niewymagające podpisów i pieczęci na mocy określonych ustaw. W przypadku takich dokumentów rozróżnienie odpisu (kopii) od oryginału (a tym samym wywiązanie się przez tłumacza z obowiązku umieszczenia na tłumaczeniu określonej adnotacji zgodnie art. 18 ust. 2 ustawy) nie nastręcza większych trudności. W mojej pracy niejednokrotnie spotykam się jednakże ze zleceniami dotyczącymi tłumaczenia dokumentów wymykających się tradycyjnej definicji oryginału i kopii – zaliczają się tu przede wszystkim dokumenty elektroniczne, sporządzone w formie plików programu Microsoft Word czy innych edytorów tekstu (przykładowo projekty umów, których podpisanie zleceniodawca dopiero rozważa, a mimo to oczekuje od tłumacza sporządzenia poświadczonego tłumaczenia samego tylko projektu), jak również niepodpisane i nieopieczetowane wydruki takich dokumentów. W tym przypadku nie sposób jest jednoznacznie rozstrzygnąć, czy dokumenty te stanowią oryginał czy odpis (kopię), stąd zasadne byłoby wprowadzenie trzeciej możliwości oznaczenia dokumentu będącego podstawą tłumaczenia jako tekstu niesygnowanego.

W związku z powyższym wnoszę, aby Minister Sprawiedliwości opracował i zarekomendował Radzie Ministrów przedłożenie w Sejmie projektu ustawy uwzględniającej powyższe postulaty w ramach przysługującej Radzie Ministrów inicjatywy ustawodawczej.

Z poważaniem,

Radosław Botev